

„Együtt csináltuk”

A SZOT-díjas Nagy Albert, koreográfus

Huszonkét évvel ezelőtt már táncolt. Legelőször a Békés megyei községben, Endrődön vezetett táncegyüttest. Valószínűleg létezik a saját, titkos, külön időszámítása: akkor kezdődött minden. Talán meglátott ott egy gyerekszemét, vette az üzenetet, megértett valami lényegeset abból, mit jelent pedagógusnak lenni. Hiszen e legelső, nagyon fiatalkori próbálkozás után megmaradt és egyre csak erősödött a vágya: mindenképpen csoportot akart; közösséget, amelyet — akár táncgyüttesnek nevezik, akár másnak — összetart, formál és felel a közös munka — és művészetlémény.

Igy történhetett, hogy karcagi katonáskodása idején Nagy Albert egykettőre összehozott egy tánccsoporthoz; hogy a katonák jó kedvvel roppják, partnereket is keresett, együtt táncoltak a kórház ápolónőivel. Ezzel a nem lebecsülhető szervezői és pedagógiai gyakorlattal már igazán gyerekjátéknak tűnt megvalósítani a leszerelés utáni nagy tervet: szülővárosában, Gyomán is kell egy néptáncgyüttes! A „katonákat megjárt” gyomai szakmunkás nem tehetett mást — egyetlen esztendő alatt, társadalmi munkában, azaz szabad idejében és bérmentve, megcsinálta a Csoportot. Igen, a nagybetűs, az álmok főszereplőjét.

Közben, látszólag mellékesen, valójában kemény akaratral alaposan megtanulta a szakmát, megszüre magának mások tapasztalatait, figyelte a mestereket, de talán jobban a „többiek”, a csoportbeli ifjakat. Tudta róluk, szerepük nélkül nem igazán ízlik a munka, fá-

rasztó a gyakorlás; készülni valamire és valamiért kell, a tánc öröme önmagában kevés lehet annak, aki éppen csak kóstolja. Folklor-műsört „eladni” — akkoriban még kereskedővénát is igényelt. Hiszen tombolt a beat! Így lett beat-zenekar menedzsere is, a vegyes műsорт már vették, mint a cukrot, a fiúk „szerkója” megtérült lassan a bevételből és idővel a táncosok csizmáját is lehetett talpaltatni. Alakultak a dolgok — meg az emberek. Azt hiszem, Nagy Albert is ebben a műhelyben — táncpedagógussá.

Szegeden legalább úgy kezdte (már hat éve), mint akinek kisujjában van minden tudás, amit saját nagy igénye és a posztja megkíván. A városban sokan tud-

ják, hogyan folytatódott a „történet”: a szegedi néptáncgyüttes mai eredményei beszédesek: alighanem igen jól gazdálkodott a vezetőjük az emlegetett tudásanyagával, a szakmaival meg a pedagógiaival. Nyilván ezért is mondhatja álszerénységgel: „Nem én csináltam, hanem együtt.” Ez az „együtt”: nagyon sokakat jelent. A „szük” ÉDOSZ-on kívül a főntartó, a munkájukat támogató, és ebben egyáltalán nem személytelen szervezeteket, intézményeket is, meg persze az egész néptánc-drukker nagyközönséget.

A kezével az arcát gyúri, gond lehet temérdek, az inténivaló még több. A szem mégis mindig mosolyog. Különös ismertetőjele? Talán van. A dinamizmus. Minden bizonnyal ez az, ami felrázza és lefegyverzi a gyerekeket. Együttlétüket figyelve nyilvánvaló: mesterrük és alkotótársuk, szellemi vezetőjük és barátjuk, példaképük és bizalmasuk — egyszemélyben.

Folyton tervez és folyton megcsinálja, amit eltervezett. Az eredeti folklór szépségének és gazdagságának feltétlen hódolója, elszánt élettel, elköltelezettje. Most azt szeretné, ha a szűkebb hazában, Csongrád megyében minél többen tartanának vele. A rengeteg néptánccsoporthoz valamennyi tagja megtudná és megértene: amit ismerni kell, amit dolgozni érdemes, az olyan, mint az anyanyelv. Aki csak néhány mondatot képes elmondani magyarul, nincs köze a nyelvhez. Az anyanyelvét viszont ki-ki belülről ismeri, elemeit és egészét, színeit, zamatait, természetét. Élni tud vele.

Ez a terv. És minden bizonnyal az lesz a sorsa, mint a többinek. Az időt, amíg természetessé válik a minőség igénye a megye néptáncmozgalmában, körülbelül négy évre taksálja. Tiszteletre méltó vállalkozás, amelyben megint csak „együtt” lehet célhoz érni. A gyerekek és a fiatalok „Berci bácsira” emelt rágyógó tekintete mindenesetre biztató.

Nagy Albert koreográfust az ÉDOSZ Szeged együttes művészeti vezetőjét a minap SZOT-díjjal tüntették ki.

Sulyok Erzsébet

Új tejsűrítő

Jól előkészített beruházás volt. A kilencmillió forintot érő tejsűrítő berendezés Dániából, az Anhydro cégtől érkezett a Csongrád megyei Tejipari Vállalat nemrég Elüzem címmel kitüntetett szegedi üzemébe. A szerződést a múlt év decemberében kötötték meg, és április 30-án már kezdődhetett is a tiznapos próbáuzem. Korábban 40 ezer liter tejből gyártottak tejporth Szegeden, az új gép munkába állításával pedig napi 80—100 ezer literből. Ebből a mennyiségből 85 mázsa kiváló minőségű tejporth készül majd naponta. A dícséretes gyorsasággal megvalósított beruházással zökkenőmentesen fel tudják dolgozni a megye állami gazdaságaiban és térszeiben termelt évi több mint 100 millió liter tejet.

Május 2-től 30-ig

Üzemegészség-ügyi hónap

A Vöröskereszt városi szervezete — a megyei egészségnevelési csoport szakmai segítségével — versenyt hirdetett a május 2. és 30. közötti üzemegészség-ügyi hónap eseményeit, programját lebonyolító üzemek, vállalatok vöröskereszt szervezetei között. A versenybe 40 szegedi termelői üzem aktivistái neveztek be, s a városi Vöröskereszt már meg is kezdődött a munka.

Az üzemegészség-ügyi akció célja a munkahelyi környezet egészségügyi feltételeinek alakítása, a betegségek megelőzése, az egymással való törődés, a felvilágosító-nevelő célzatú propaganda erősítése, összhangban az egészségügyi törvény téziseivel.

Az üzemegészség-ügyi hónap programjának kidolgozásához javaslatot is kaptak az üzemi aktivisták, amelyben már figyelembe vették a most aktuális témaköröket, az Egészségügyi Világszervezet, valamint a Nemzetközi Vöröskereszt felhívásait, jelszavait. A tisztasági mozgalom, az egészségügyi felvilágosítás, az alkoholizmus elleni küzdelem, programjavaslata alapján a munkahelyi egészségvédelem, a szervezeti élet témaköreiben ad a programjavaslat ajánlásokat, a változatos módszerekkel, s eszközökkel élni tudó üzemi vöröskeresztet versenyesnek értékelésére júniusban kerül sor, a legjobb eredményt elért szervezet kapja a városi Vöröskereszt vandorszerlegét.

A minőség őrei

Ellenőrző szolgálat a vágóhídon

A MEM Élelmiszeripari Higiéniai Ellenőrző Szolgálat 1978 márciusában költözött a Szegedi Szalámigyár és Hűsokombináti központi épületébe. A földszinten hatóságai hűvizsgálók dolgoznak. Ugyanitt dolgoznak a trichinella-vizsgálók és a trichinella laboratórium munkatársai. Az első emeleten korszerű mikrobiológiai laboratóriumok találhatók.

Az országban több mint harminc ilyen laboratórium dolgozik, s valamennyien a budapesti sertésvágóhídon levő igazgatósághoz tartoznak. Szegeden dr. Makó Imre főállatorvos vezetésével hét állatorvos, egy vegyész és 26 jól felkészített állatorvos szaksegéd, laboráns és technikus tartja a vizsgálatokat. De nemcsak a vágóhíd ellenőrzése tartozik hozzájuk. Itt intézik a konzervgyár és a paprikafeldolgozó késztermékeinek kiegészítő vizsgálatait is. Újabbban a baromfi-feldolgozó ellenőrzése is a szolgálat feladata. A tervek szerint hamarosan a tejipart is ellenőrzik.

A húsaruk és a különféle húskezelési eljárások szigorú és rendszeres laboratóriumi minőségellenőrző vizsgálatok után forgalmazhatók. Ezért a nyersanyagok számított vágóállatoktól a vágóhídi és az ipari feldolgozáson keresztül, egészen a készáruig tart az ellenőrzés. Tulajdonképpen hármas fel-

adatot látnak el. Állategészségügyi, egészségügyi és népgazdasági szempontból végzik vizsgálatukat. Az állategészségügyben a járványok megelőzése, kiszűrése a fő cél. Ezért az élőállatok ellenőrzésével kezdődik a vizsgálat.

A hűvizsgálatok az egészségügyet szolgálják, ami már a vágóüzemben kezdődik. Folyamatosan ellenőrzik a levágott állatokat. Nagy munka ez, hiszen a Szegedi Szalámigyár és Hűsokombináti központi telepén levő vágóüzemben naponta átlagosan 1200 sertést dolgoznak fel.

Laboratóriumi ellenőrzéseket időszakosan, szűrőpróbaszerűen is végeznek. Ezenkívül vannak a gyártás minden mozzanatát követő kötelező ellenőrzések. Újdonság a peszticid laboratórium, ahol a növényvédőszer jelenlétét vizsgálják. Az állatok húsába a növényvédőszeres takarmányokkal ke-

R. F.

A KPVDSZ megyei bizottságának ülése

Kitüntetések adtak át

Tegnap, csütörtökön délután a Tisza-szálló tükörtermében rendkívüli ülést tartott a KPVDSZ Csongrád megyei bizottsága. A megyei pártbizottság képviselőiben ott volt Perjési József munkatárs, s Dobóczy Károlyné, az SZMT titkára is. Forgó Gergelynek, a KPVDSZ megyei bizottsága elnökének megnyitóját Kopasz Józsefnek, a megyei titkárnak adták át a legutóbbi választás, vagyis 1975 óta eltelt időszak eredményeiről.

A megyei bizottság titkára áttekintette a szakszervezeteknek a gazdasági munkát segítő tevékenységét, beszámolt a munkaverseny-mozgalom sajátos célkitűzéseinek megvalósításáról; a munka- és üzemszervezési feladatokból, a munkahelyi demokrácia fejlesztéséből, a kollektív szerződések előkészítéséből tekintélyes részt vállalt szakszervezetek törekvéseiről. Szólt az üzemegészségügy, a munkavédelem, a köznevelődés, a tömegsportmozgalom kérdéseiről, s összefoglalta azokat a feladatokat, amelyek a KPVDSZ-ben tömörült szakszervezetek aktivistáira, vezetőire az idei esztendőben várnak.

A számvizsgáló bizottság elnökének, Mucsi Jánosnak jelentése után a megyei bizottság ülésén Novák Gusztávné dr., a KPVDSZ alelnöke kitüntetések adtak át. A Szakszervezeti Munkáért kitüntetés arany fokozatát kapta dr. Cselőtei István, Forgó Gergely és Zombori Jánosné, ezüst fokozattal tüntették ki Gulyás Ferencet, Kovács Bélát, Miksi Ist-

vánnét, Varga Margitot. Huszonötöt kapták meg a SZOT oklevelét, tízen pedig a KPVDSZ emléklapját. A köznevelődési tevékenység elismeréseként kulturális vándorszerleget kapott a VIDA Kereskedelmi Vállalat és a sándorfalvi AFESZ, s oklevelet a Csongrád megyei Élelmiszer-kiskereskedelmi Vállalat, a ZÖLDERT, a kisteleki AFESZ és az Állami Biztosító.

Gémes Eszter:

Mindig magam

17.

Tíz-tizenöt tőkének bekötöttünk, én már a juh s...-e lettem, egyébként is utolsó sorban voltam, a hetedik. Tíz óra felé meg voltunk ám száradva, csak úgy perkált a nap. Ha valaki homokba köpött volna, fölsértánt volna. Nyomkodtuk a lábunkat a tőke alá, de onnan elő kellett venni. Sokszor fölhalványodott a talpam. Olyankor nyúlással kengettük. Mindig azt fűletem, hányat út a templom toronyórája, ez is rontotta a munkámat. A tizet verte. Úr Isten! Mikor lesz déli? Hát este? Addig én úgyis meghalok. Hát mások csak volt fa, vagy egy kis felhő, ami kis időre eltakarta a napot, de most sehol semmi. Száz ágra süt a nap. Minden negyedóra-ütést számláltam. Nagy nehezen megkondult a harang. Ilyenkor ha fél gép víz volt is elpermetezni való, ha két tőke hiányzott is a sorból, ki kellett állni, mindenki hagyta félben a munkát. Amíg harangoztak három versben, az Urangyalát elmondta a nép.

Még csak délelőtt, az éjjeli hűvös harmaton elviselhető volt a forróság. Hanem egy órákor, mikor a déli meleg felfokozta a hőséget, a tojás megsült volna a homokban. Ami ott vitt be a villához, az szép gyepes volt. Ide ültünk le ebédelni. Reggelre megettam a szalonnát, délre maradt a túró, még zöld paprikával. Annnyira el vol-

tam fáradva, hogy a szám nem bírt mozdulni, hogy rájón. Eldőltem a gyepen, el is aludtam. Amikor egyet verte a toronyóra, felébredtem. Az utolsó falat a számban volt, kiköptem, kiöblítettem a szám, könnyültem. El is kötözgettem volna én ott a hűvösön, ha a tőkéik sorba bejöttek volna elébem, én bekötöttem volna őket. Szépen kimentek volna sorban. Ezt én így gondoltam. Hitttem is a csodában, néztem is, nem-e indulnak még befelé? De nem. Mi mentünk hozzájuk sorban kötni. Négy óra tájban csökkent a meleg. De ekkorra olyan forró volt az egész testünk, a belső részünk is, mintha forró víz lett volna bennünk. Bizonyos alkalommal arról meg is győződhetünk. Este, amikor bementünk a hársat letenni, akkor neszeltem ki, mi az az átajás.

Beszélt ott a lányoknak, hogy neki az úr megalkudott összeget. Az ebből fogadja a nap-számokat, ha gyorsabban dolgoznak, neki több marad a pénzéből. Végre harangoztak a nyolc órát, mehettünk haza. Bércy tanfelügyelő villája is ott volt, nem messze. Éppen eléje érek, a vasút felől, bizonyára a nyolcasról, jön rám szemben egy úr. Köszönök neki, megszólít:

— Kislány! Nem tudod, hol van a Bércy villája?

Néztek ide, néztek oda, mondom:

— Én a Bércyék villáját, ahogy gyűttem, sehun se láttam leszárv.

Derült a feleletemen az úr, de türtőztette magát.

— A házat kérdeztem.

— Ehun van-e! — mutatok rá.

Ekkor tudtam meg, hogy nem minden házban ház a neve, hanem villa is van közöttük. Ahogy az úr haladt befele, utánamozgott a szél a neve-
tését. Rendben voltam vele, hogy engem nevet.

Hazaérek, anyám jön elébem, az üres szatyrot is elveszi, fogadja a köszönésem.

— Elfáradt-é, lányom?

— El ám! — mondom —, de holnap nem is mék! Mert ha elzavar, déli harangszókor meghalok, gyűhet értem.

— Hát a cseresznyeszedés?

— Ögyék mög a rigók. Arra se mék. Átajás.

— No aztán? — így anyám.

— Hajt, mint a kutyát, mindön sorná elmaradok tíz tőkével. Isten őrizte, hogy mög nem sülttem, annyi a hólyag a talpamon.

Anyám bekente vadnyúlhájjal, így megennyhült, és vissza is húzódott szépen. A lányok meg már csúfoltak:

— Szegődi, nem tőti, szegődi, nem tőti!

Anyám szépen beszélt, meg is szidta a lányokat, amiért csúfoltak. Nagyon jól tudta ő, hogy tizenhárom éves lány nem való még a nagy s-3-lőbe.

— Lányom! Itt a bérálás, háromnak ruha kő! Miből?

Ott már a lányok a kötözésben nagyon beszéltek, milyen selyemruhát vesznek bérálásra. Én is vágytam rá. Míg ha nem is mék vissza, a mai napszámom is elvesz, me akit egész hétre fogadnak, annak egész héten nőnni köll, fizetés mög csak szombat este van.

— Én nem bánom, ha odavesz is, én nem mék!

— Dehogynem mégy. Híre mén, hogy ott hagyta a helyet, szegődől lösz! Még csúfnvet is adnak. Mönnöd köll!

— Tuggya-é, hogy azok átajások?

— No aztán?

— No aztán? — utánozom anyámat. — Engem többet átajáshoz el né szegődtessön.

(Folytatjuk)